Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2026)0002

28. režim: novi pravni okvir za inovativna trgovačka društva

Rezolucija Europskog parlamenta od 20. siječnja 2026. s preporukama Komisiji o 28. režimu: novom pravnom okviru za inovativna trgovačka društva (2025/2079(INL))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir članak 225. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

– uzimajući u obzir članak 50. i članak 114. stavak 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

– uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 593/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obveze („Rim I”)[1],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1215/2012 Europskog Parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima[2],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ[3],

– uzimajući u obzir Direktivu 2009/102/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. iz područja prava trgovačkih društava o društvima s ograničenom odgovornošću s jednim članom[4],

---

1 SL L 177, 4.7.2008., str. 6., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/593/oj.
2 SL L 351, 20.12.2012., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1215/oj.
3 SL L 257, 28.8.2014., str. 73., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj.
4 SL L 258, 1.10.2009., str. 20., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/102/oj.

– uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2017/1132 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o određenim aspektima prava društava[5],

– Direktiva (EU) 2019/2121 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132 u pogledu prekograničnih preoblikovanja, spajanja i podjela[6],

– uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2025/25 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. prosinca 2024. o izmjeni direktiva 2009/102/EZ i (EU) 2017/1132 u pogledu daljnjeg širenja i unapređenja upotrebe digitalnih alata i postupaka u pravu društava[7],

– uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2001/86/EZ od 8. listopada 2001. o dopuni Statuta europskoga društva u pogledu sudjelovanja radnika[8],

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 28. svibnja 2025. naslovljenu „Strategija EU-a za *start-up* i *scale-up* poduzeća”,

– uzimajući u obzir izvješće Enrica Lette od 17. travnja 2024. naslovljeno „Više od tržišta”,

– uzimajući u obzir izvješće Marija Draghija od 9. rujna 2024. naslovljeno „*The future of European competitiveness*” (Budućnost europske konkurentnosti),

– uzimajući u obzir mišljenje Odbora za pravna pitanja o predloženoj pravnoj osnovi,

– uzimajući u obzir članke 47. i 55. Poslovnika,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za pravna pitanja (A10-0269/2025),

A. budući da poduzeća, posebno mala i srednja poduzeća (MSP-ovi), *start-up* i *scale-up* poduzeća, diljem Unije nailaze na značajno različite regulatorne okvire u svakoj državi članici; budući da ta regulatorna raznolikost i povezani troškovi snalaženja u nepoznatom okruženju otežavaju paneuropsko financiranje i širenje trgovačkih društava;

B. budući da je Komisija u svojoj komunikaciji naslovljenoj „Strategija EU-a za *start-up* i *scale-up* poduzeća” istaknula da fragmentacija i slabiji izgledi za rast potiču inovativna trgovačka društva da traže financiranje izvan Europe;

---

5 SL L 169, 30.6.2017., str. 46., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1132/oj.

6 SL L 321, 12.12.2019., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/2121/oj.

7 SL L, 2025/25, 10.1.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2025/25/oj.

8 SL L 294, 10.11.2001., str. 22., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/86/oj.

C. budući da globalno poslovno okruženje sve više zahtijeva prilagodljivost, digitalizaciju i pristup različitim tržištima i bazama talenata, što mnoga trgovačka društva iz Unije trenutačno teško postižu zbog regulatorne složenosti i nedosljednih okvira;

D. budući da Unija, koja s oprezom želi osigurati da se trgovačka društva mogu natjecati pod jednakim uvjetima, treba raditi, kako je predviđeno člankom 3. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU), na održivom razvoju Europe koji se temelji na uravnoteženom gospodarskom rastu i stabilnosti cijena, visoko konkurentnom socijalnom tržišnom gospodarstvu, s ciljem pune zaposlenosti i društvenog napretka, te visokoj razini zaštite i poboljšanja kvalitete okoliša;

E. budući da bi se jedinstveni europski sustav korporativnog prava mogao učinkovitije postići ne samo samostalnim zakonodavnim aktom Unije, već i uvođenjem skupa pravila koja se provode usporedno s nacionalnim pravnim sustavom koji postoji u svakoj državi članici, a da se tim pravilima ne stvaraju dodatna administrativna ili financijska opterećenja ili druge vrste prepreka razvoju poduzeća, posebno malih i srednjih poduzeća;

F. budući da je Unija već donijela pravne okvire za Europsko dioničko društvo, Europsku zadrugu i Europsko gospodarsko interesno udruženje; budući da ti korporativni oblici, međutim, nisu prikladni kako bi se *start-up* i *scale-up* poduzećima omogućilo učinkovitije poslovanje na unutarnjem tržištu;

G. budući da će se olakšavanjem pristupa kapitalu i talentima s pomoću pojednostavnjenog i ujednačenog pravnog okvira poboljšati sposobnost MSP-ova, *start-up* i *scale-up* poduzeća da se natječu na globalnoj razini, privlače ulaganja te doprinose otvaranju radnih mjesta i socijalnoj koheziji unutar Unije;

H. budući da je potrebno osigurati jasnoću i pravnu sigurnost za europske i strane ulagače tako da im se omogući prekogranično ulaganje uz primjenu usklađenih pravila;

I. budući da je MSP-ovima, *start-up* i *scale-up* poduzećima potreban bolji pristup različitim oblicima kapitala, prekograničnoj mobilnosti, prilagodljivosti, visokokvalificiranim radnicima, znanstvenim i istraživačkim rezultatima, uključujući podatke, javnoj nabavi, zaštiti od „ubojitih preuzimanja” i dugoročnim strategijama ulaganja kako bi napredovali na unutarnjem tržištu;

J. budući da MSP-ovi, *start-up* i *scale-up* poduzeća, od kojih su mnoga socijalna poduzeća i trgovačka društva koja su osnovali mladi poduzetnici ili poduzetnici početnici, imaju ključnu ulogu u poticanju inovacija, stvaranju socijalne kohezije i doprinosu održivom gospodarskom rastu, ali se često suočavaju s većim izazovima u pristupu financiranju, mrežama i specijaliziranoj potpori; budući da suradnja sa sveučilištima, istraživačkim institutima i uredima za

prijenos tehnologije može ubrzati postupak od laboratorija do tržišta, olakšati pristup stručnom znanju i infrastrukturi te potaknuti komercijalizaciju rezultata istraživanja;

K. budući da mnoga *start-up* i *scale-up* poduzeća u Uniji razvijaju revolucionarne tehnologije; budući da takva *start-up* i *scale-up* poduzeća često budu preuzeta prije nego što se u potpunosti razviju; budući da takva preuzimanja često ne dosežu pragove Unije za kontrolu koncentracija;

L. budući da se MSP-ovi, koji su ključni za konkurentnost Unije, posebno poduzeća u obiteljskom vlasništvu, suočavaju s pitanjem nasljeđivanja; budući da modeli financijskog sudjelovanja zaposlenika mogu potaknuti gospodarske perspektive za MSP-ove, *start-up* i *scale-up* poduzeća, potaknuti talente i riješiti problem jaza nasljeđivanja ako obiteljsko nasljeđivanje nije održivo te tako poduprijeti dugoročnu stabilnost i rast;

M. budući da je poboljšanje pravne sigurnosti i predvidljivosti za trgovačka društva koja posluju u državama članicama ključno za jačanje položaja Unije kao vodećeg mjesta za poduzetništvo, inovacije i održivi razvoj poslovanja;

Opća načela

1. pozdravlja predanost Komisije da podnese zakonodavni prijedlog o 28. pravnom režimu za trgovačka društva;

2. ističe da 28. režim mora biti ambiciozan u pogledu sadržaja i oblika; naglašava da pravila koja se odnose na 28. režim moraju biti jednaka u cijeloj Uniji i da državama članicama ne bi trebalo dopustiti da u svojem nacionalnom pravu zadrže ili uvedu odredbe koje se razlikuju od onih utvrđenih u zakonodavnom aktu o 28. režimu; smatra da je primjena uredbe najprikladnija mjera za uvođenje 28. režima; priznaje da bi direktiva o maksimalnom usklađivanju mogla poslužiti istom cilju; protivi se primjeni članka 352. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) kao pravne osnove jer on zahtijeva jednoglasnost u Vijeću, što bi moglo znatno odgoditi donošenje zakonodavnog akta o 28. režimu i ugroziti ambicije i usklađenost korporativnog oblika donesenog u okviru 28. režima; inzistira na upotrebi pravne osnove kojom će se omogućiti donošenje zakonodavnog akta o 28. režimu u Vijeću kvalificiranom većinom; stoga smatra da će se 28. režim možda morati sastojati od paketa zasebnih zakonodavnih prijedloga; uviđa da je odgovarajuća pravna osnova za pitanja prava trgovačkih društava članak 50. i članak 114. stavak 1. UFEU-a; mišljenja je da direktiva o 28. režimu mora biti direktiva o maksimalnom usklađivanju kako bi se postigli ciljevi 28. režima;

3. kritičan je prema primjeni pojačane suradnje iz članka 20. UEU-a i članka 329. UFEU-a u svrhu uspostave 28. režima; ističe da bi takav pristup mogao dovesti do fragmentacije unutarnjeg tržišta, što je u

suprotnosti s procesom integracije Unije;

4. prima na znanje činjenicu da mjere usklađivanja u pravu trgovačkih društava, na temelju članka 50. i članka 114. stavka 1. UFEU-a, zahtijevaju provedbu u nacionalnom pravu država članica; smatra da je u tom slučaju potrebna direktiva o maksimalnom usklađivanju s jasno definiranim skupom ključnih pitanja, ne dovodeći u pitanje radno i socijalno pravo, kako bi se osigurala jedinstvena pravila u svim državama članicama, bez stvaranja dodatnih administrativnih ili financijskih prepreka za poduzeća;

5. smatra da je zbog potrebe za ujednačenošću, učinkovitošću, dosljednošću i pravnom sigurnošću, na koju pozivaju gospodarski subjekti, kao što su globalno inovativni MSP-ovi, *start-up* i *scale-up* poduzeća te ulagači u taj sektor, potrebno donijeti direktivu o maksimalnom usklađivanju;

6. poziva Komisiju da procijeni koristi usklađenog okvira, među ostalim o pitanjima oporezivanja, s dodanom vrijednošću za *start-up* i *scale-up* poduzeća, kao dijela paketa 28. režima kako bi se privukla međunarodna ulaganja i poduprle inovacije i rast u Uniji; naglašava da bi Komisija trebala olakšati koordinaciju i poticati najbolje prakse kako bi se smanjile prepreke koje ometaju prekogranične operacije, ulaganja i privlačenje talenata;

7. smatra da je 28. režim strateški korak prema daljnjem produbljivanju unutarnjeg tržišta, čime se unapređuju europska integracija i snaga konkuriranja;

8. ponavlja da bi trgovačka društva koja se dobrovoljno uključe u 28. režim trebala imati obvezu poštovanja njegovih pravila;

9. naglašava da se odluka trgovačkih društava da se uključi u 28. režim mora automatski priznati u nacionalnim pravnim poretcima svih 27 država članica;

10. svjestan je rizika da bi 28. režim mogao omogućiti zaobilaženje obvezne nacionalne zaštite za radnike, njihove predstavnike i sindikate te druge ranjive strane; ističe da 28. režim ni u kojem slučaju ne smije postati sredstvo za potkopavanje, smanjenje, slabljenje ili zaobilaženje postojećih razina zaštite na razini Unije ili na nacionalnoj razini; ustraje u tome da se učinkovite zaštitne mjere moraju utvrditi materijalnim pravilima koja pružaju visoku razinu zaštite i pravilima o sukobu zakona, kojima se osigurava primjena obveznih nacionalnih pravila;

11. smatra da je uspostava 28. režima ključna za inovacije, konkurentnost i rast te smatra da bi prijedlog, zajedno s povezanim regulatornim i izvršnim mjerama, trebalo donijeti i provesti što je prije moguće;

Pravni okvir 28. režima

12. smatra da bi se 28. režim trebao uglavnom odnositi na pravila prava trgovačkih društava i da bi u njemu trebala moći sudjelovati samo društva s ograničenom odgovornošću koja nisu uvrštena na burzu; smatra da bi 28. režim trebao biti skup pravila koja se moraju ugraditi u postojeće ili nove nacionalne pravne oblike;

13. predlaže da se nazove korporativni oblik obuhvaćen 28. režimom „Societas Europaea Unificata” (S.EU – Jedinstveno europsko društvo), što podrazumijeva dodavanje pokrate „S.EU” postojećim nacionalnim pokratama za korporativni oblik;

14. ističe da se 28. režimom ne dovodi u pitanje pravo Unije i nacionalno pravo u području radnog i socijalnog prava, uključujući pravila o suodlučivanju radnika kako su definirana u članku 2. točki (k) Direktive 2001/86/EZ i pravila o kolektivnim ugovorima koji se primjenjuju u mjestu zaposlenja; naglašava da se na S.EU-ove moraju primjenjivati ista pravila o nesolventnosti na razini Unije i na nacionalnoj razini te da ona ne smiju odstupati od bilo kakvih pravila kojima se radnicima pruža povlaštena zaštita u postupcima u slučaju nesolventnosti;

15. ističe potrebu za jednostavnim i digitalnim osnivanjem i registracijom trgovačkih društava; traži da se smanji proceduralna složenost i da se omogući da se postupak registracije za osnivanje S.EU-a digitalno dovrši u roku od 48 sati uz osiguravanje pravne sigurnosti; poziva na obveznu integraciju digitalnih alata za podnošenje dokumenata trgovačkog društva i objavljivanje informacija na internetu tijekom cijelog životnog ciklusa S.EU-a te na potpunu provedbu načela „samo jednom” za registraciju S.EU-a i upravljanje njime; poziva na mogućnost dopuštanja digitalnih postupaka, kao što su digitalne sjednice za glavne skupštine i sjednice odbora;

16. naglašava da bi stvaranje S.EU-a trebalo u potpunosti integrirati u inicijativu za razvoj europske poslovne lisnice, kojom bi se također mogla pojednostavniti i racionalizirati digitalna identifikacija i autentifikacija, kao i upravljanje ključnim dokumentima poduzeća, čime bi se osigurale neometane digitalne interakcije za S.EU-ove u svim državama članicama i olakšalo prekograničnо poslovanje; osim toga, poziva na potpunu provedbu i procjenu postojećeg prava Unije u pogledu upotrebe digitalnih alata u pravu društava, posebno direktiva (EU) 2017/1132 i 2009/102/EZ, kao i na daljnju digitalizaciju i automatizaciju izvješća nadležnim tijelima, što bi trebao biti ključni prioritet u radu na regulatornom pojednostavnjenju u Uniji;

17. poziva na uspostavu jedinstvenog digitalnog portala na razini Unije koji bi služio kao izravna ulazna točka za S.EU-ove ili njegovu integraciju u postojeće strukture, čime bi se dopunio i proširio postojeći sustav povezivanja poslovnih registara (BRIS) osiguravanjem usklađenog sučelja s jedinstvenim pristupom za

prekograničnu upotrebu, bez stvaranja novog zasebnog ili usporednog registra; ističe da digitalni portal ne bi trebao zamijeniti postojeća nacionalna pravila o osnivanju, već služiti kao zajednički portal na kojem bi se objedinile sve informacije potrebne ulagateljima; naglašava da digitalni portal mora biti lako dostupan i omogućiti neometan pristup nacionalnim poslovnim registrima te da bi se trebao temeljiti na postojećem portalu e-pravosuđe ili ga, prema potrebi, izmijeniti; poziva na to da se digitalni portal koristi kao platforma koja olakšava sigurne digitalne procese i na kojoj se mogu pohranjivati dokumenti i nacionalni certifikati, koji bi se kasnije mogli priznavati u svim državama članicama kako bi se omogućila prenosivost certifikata, podupirući načelo „jednokratnog dokazivanja”; naglašava da bi digitalni portal trebao omogućiti provjerljive vjerodajnice, e-potpis dokumenata, prodaju i dodjelu dionica, stvaranje i donošenje odluka odbora te pružanje usluga elektroničkog izdavanja računa; ističe da digitalni portal mora biti višejezičan i podupirati prekograničnu operabilnost; ističe da će se takvim digitalnim alatima povećati pravna sigurnost, smanjiti administrativno opterećenje i promicati neometano poslovanje trgovačkih društava na unutarnjem tržištu;

18. poziva na daljnji razvoj i prilagodbu jedinstvenog identifikatora trgovačkih društava u Uniji kako bi se pojednostavnila registracija, povećala transparentnost i povjerenje, olakšala provjera identiteta trgovačkog društva te suzbile prijevare, pranje novca i utaja poreza; naglašava da bi se time trgovačkim društvima omogućilo da sigurno pohranjuju provjerljive vjerodajnice i dijele ih s tijelima diljem Unije; potiče Komisiju da radi na interoperabilnosti s globalnim inicijativama za identifikatore trgovačkih društava;

19. smatra da bi se, kada je riječ o mogućnosti registracije trgovačkog društva kao S.EU-a, trebalo voditi računa o raznolikosti poslovnih modela i da se ne bi trebalo ograničiti na novu kategoriju „inovativnih trgovačkih društava” ili na druge ograničavajuće čimbenike; upozorava da bi se stvaranjem takve nove kategorije povećala nepotrebna birokracija; pojašnjava da bi samo fizičke ili pravne osobe koje imaju boravište ili poslovni nastan u Uniji trebale moći osnovati S.EU;

20. smatra da bi S.EU trebao služiti kao pravni oblik za pojedinačne subjekte i za ujednačeno upravljanje grupama te smatra da bi trebalo biti moguće da S.EU posluje kao matično društvo ili kao društvo kći matičnog društva koje je S.EU;

21. naglašava da, kako bi trgovačko društvo ispunilo uvjete da se registrira kao S.EU, njegovo registrirano sjedište mora biti u jednoj od 27 država članica; ističe da registrirano sjedište i registrirani ured mogu biti u različitim državama članicama;

Zaštitne mjere, uključujući dugoročne strategije i neobvezne oblike

22. poziva da se u zakonodavni prijedlog o 28. režimu uključe i neobvezni oblici skrbničkog vlasništva (engl. *steward ownership*), blokade imovine (engl. *asset locks*) i različitih rodova dionica, posebno dionica vjernosti (engl. *loyalty shares*) i dionica s dva roda (engl. *dual-class shares*), uključujući dionice s pravom veta (engl. *veto shares*); ističe da su europskim inovativnim trgovačkim društvima, posebno MSP-ovima, *start-up* i *scale-up* poduzećima, potrebni alternativni načini pristupa kapitalu; naglašava potrebu za alternativnim modelima financiranja u ranim fazama životnog ciklusa S.EU-a; smatra da bi se poduzetnici mogli htjeti zaštititi od „ubojitih preuzimanja" kako bi se spriječilo premještanje inovacija, koje je često podržano sredstvima europskih javnih istraživačkih fondova, u zemlje izvan Unije; smatra da je regulativa o koncentracijama nedostatna za rješavanje tog problema;

23. ističe potrebu da se ne potkopavaju postojeći standardi na razini Unije ili na nacionalnoj razini, čime se potiče pravna sigurnost i štite javni interesi, kao što su sprečavanje pranja novca, poštovanje režima sankcija Unije i zaštita radnika, njihovih predstavnika i sindikata te drugih ranjivih strana u nacionalnim pravnim poretcima država članica; ponavlja da svi S.EU-ovi moraju poštovati zahtjeve utvrđene radnim pravom Unije i nacionalnim radnim pravom;

24. smatra da je potrebno uključiti zaštitne mjere za sudjelovanje zaposlenika, predstavnika zaposlenika, ili i jednih i drugih, u poslovima trgovačkog društva; sudjelovanje tumači kako je definirano u članku 2. točki (k) Direktive 2001/86/EZ; ponavlja da bi matična država članica prema S.EU-u trebala postupati na isti način kao prema usporedivim domaćim trgovačkim društvima, a svaka država članica domaćin kao prema usporedivim trgovačkim društvima na koja se primjenjuje strano pravo Unije, istodobno osiguravajući da se učinkovito spriječi umjetna upotreba S.EU-a u cilju zaobilaženja trenutačnih razina zaštite sudjelovanja zaposlenika u pravu država članica; ističe da bi se na S.EU trebala primjenjivati pravila o sudjelovanju zaposlenika, ako postoje, koja su na snazi u državi članici zaposlenja; naglašava da S.EU, prema tome, u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom mjesta rada, mora uvesti prava zastupanja zaposlenika na razini odbora kada broj zaposlenika u S.EU prijeđe bilo koji prag, kako je utvrđeno u nacionalnom pravu mjesta rada, za aktiviranje prava zastupanja zaposlenika na razini odbora u toj državi članici; smatra pregovarački postupak, kako je utvrđeno u člancima od 3. do 7. Direktive 2001/86/EZ, rezervnom opcijom, pod uvjetom da se ne zaobilaze već utvrđena prava zaposlenika na sudjelovanje;

25. naglašava da 28. režim ne bi smio dovesti do stvaranja prethodno osnovanih S.EU-ova ili povećanja fiktivnih trgovačka društva jer takve prakse ugrožavaju regulatorni integritet, narušavaju pošteno tržišno natjecanje i potkopavaju istinsku gospodarsku aktivnost u Uniji; ističe da se 28. režimom ne bi smjela dovoditi u pitanje prava sindikata i organizacija poslodavaca da pregovaraju o kolektivnim

ugovorima;

26. smatra da trgovačkom društvu za koje je službeno utvrđeno da krši obvezujuća pravila u području prijevara, poreza, utaje u pogledu socijalnog osiguranja ili sudjelovanja radnika ne bi smjelo biti dopušteno sudjelovanje u 28. režimu;

Privlačenje i podržavanje talenata

27. naglašava da bi se okvirom S.EU-a trebala poticati partnerstva sa sveučilištima, istraživačkim institutima i uredima za prijenos tehnologije kako bi se ubrzao prelazak iz laboratorija na tržište, osigurao pristup istraživačkoj infrastrukturi i stručnom znanju te poduprla komercijalizacija rezultata istraživanja, čime bi se ojačali ekosustavi usmjereni na inovacije;

28. ističe da bi okvir S.EU-a trebao olakšati slobodno kretanje unutar Unije, bez potrebe za posrednicima u administrativnim postupcima, uz poštovanje primjenjivih pravila Unije i nacionalnih pravila o radnom i socijalnom pravu;

29. naglašava da je privlačenje vrhunskih talenata ključno za rast i inovacije u Uniji te da se MSP-ovi, *start-up* i *scale-up* poduzeća često suočavaju s poteškoćama u pružanju odgovarajućih konkurentnih financijskih poticaja na cjelokupnom jedinstvenom tržištu, kao što su vlasnički kapital ili podjela dobiti, kako bi privukli i zadržali kvalificirane stručnjake; naglašava da rast produktivnosti, inovacije i socijalna uključenost moraju ići ruku pod ruku; smatra da bi trebalo razmotriti usklađivanje pravila o financijskom sudjelovanju zaposlenika, posebno izradom programa radničkog dioničarstva („ESOP-ovi”) i dioničkih opcija zaposlenika („ESO-i”);

30. ističe da su usklađena pravila za financijsko sudjelovanje zaposlenika među ključnim zahtjevima poduzetnika koji se suočavaju s poteškoćama u pružanju jednakih pogodnosti svojim zaposlenicima na cjelokupnom unutarnjem tržištu; ističe da se usklađenim pravilima ne bi smjela dovoditi u pitanje fiskalna politika, već bi se zaposlenicima trebale omogućiti progresivne dioničke opcije; smatra da bi takva usklađena pravila zaposlenicima omogućila stjecanje vlasničkog udjela i izravnu korist od uspjeha njihovog trgovačkog društva, čime bi se potaknula dugoročna lojalnost, inovacije i pravednija raspodjela rasta; naglašava da je važno da Komisija utvrdi smjernice o vrednovanju vlasničkog kapitala i razdobljima stjecanja prava; u tom kontekstu konstatira da su pitanja povezana s oporezivanjem, tj. kako da financijsko sudjelovanje zaposlenika bude fiskalno privlačno, osjetljiva i ključna za uspjeh privlačenja vrhunskih talenata te stoga poziva Komisiju da se pozabavi tim pitanjima u okviru paketa 28. režima kako bi se osigurala pravna usklađenost i prekogranična primjenjivost;

31. ustraje u tome da bi usklađena pravila za programe financijskog sudjelovanja zaposlenika trebala biti osmišljena tako da doprinose

prikladnijem radnom okruženju i da bi trebala biti nediskriminirajuća; naglašava da takvi programi ne bi smjeli zamijeniti ili smanjiti plaće te da prag za pristup zaposlenika tim programima mora bit nizak;

Pristup kapitalu

32. ističe da bi zakonodavni prijedlog o 28. režimu o uspostavi S.EU-a općenito trebao europskim i stranim ulagačima pružiti jasnoću tako što će im omogućiti prekogranična ulaganja primjenom usklađenih pravila;

33. poziva na izradu standardiziranih višejezičnih predložaka dokumenata koje će S.EU-ovi upotrebljavati u cijeloj Uniji za ugovore dioničara i statute te poziva na to da se upotreba tih predložaka dokumenata i drugih temeljnih i operativnih predložaka posebno prilagođenih za S.EU-ove, kao i usklađenost s njima, nadzire putem digitalnog portala iz točke 17. kako bi se osigurala pravna jasnoća, olakšala njihova prekogranična upotreba i omogućilo ulagačima da se s njima upoznaju; preporučuje da se ti predlošci dokumenata upotrebljavaju kao neobvezni zadani predlošci u okviru postupka registracije S.EU-a; preporučuje da bude moguće odstupiti od predložaka dokumenata kako bi se uzeli u obzir posebni poslovni zahtjevi;

34. smatra da bi zakonodavni prijedlog o 28. režimu trebao sadržavati usklađena pravila o dužničkim instrumentima s obilježjima vlasničkog kapitala, uključujući pravila o nesolventnosti povezana s tim instrumentima, čime bi se ulagačima omogućilo da ulažu u trgovačka društva bez stjecanja prava kontrole nad tim trgovačkim društvom;

35. ponavlja da pristup financiranju ne bi smio biti ograničen na poduzetnički kapital, već bi trebao obuhvaćati i druge vrste ulaganja, uključujući ulaganja u vlasnički kapital i ulaganja s društvenim učinkom, mirovinske programe i javne investicijske fondove, kako bi se osigurao potreban pristup kapitalu;

36. smatra da bi trebalo poduzeti mjere kako bi se MSP-ovima, *start-up* i *scale-up* poduzećima olakšala suradnja s istraživačkim institucijama s ciljem pružanja potpore *spin-off* poduzećima i prijenosu znanja; naglašava da bi u tu svrhu stvaranje S.EU-a trebalo u potpunosti integrirati s inicijativama Unije kako bi se olakšao bolji pristup podatcima u kontekstu istraživanja;

Rješavanje sporova

37. smatra da bi se za sporove koji se odnose na S.EU-ove trebao uspostaviti alternativni mehanizam za rješavanje sporova kako bi se osiguralo brzo i specijalizirano rješavanje sporova; nadalje smatra da bi države članice trebale razmotriti uvođenje posebnog povjerenstva u okviru svojih nacionalnih sudova koje bi bilo posvećeno rješavanju

sporova između trgovačkih društava koji se odnose na S.EU-ove te da bi takva posebna povjerenstva trebala moći voditi rješavanje sporova na engleskom jeziku;

Procjena učinka, preispitivanje i evaluacija

38. apelira na Komisiju da provede i objavi sveobuhvatnu i transparentnu procjenu učinka svakog novog zakonodavnog prijedloga povezanog s 28. režimom, s naglaskom na učinku mjera usklađivanja za trgovačka društva te na socijalnim, fiskalnim i pravnim posljedicama, kao i na riziku od slabljenja nacionalnih standarda zaštite;

39. poziva Komisiju da osigura sveobuhvatno preispitivanje i, prema potrebi, reviziju 28. režima u redovnim vremenskim razmacima, uključujući procjenu stopa njegova uvođenja u trgovačkim društvima, posebno MSP-ovima, *start-up* i *scale-up* poduzećima, njegove usklađenosti s poslovnim i društvenim potrebama koje se mijenjaju, njegove opće svrsishodnosti i učinka na konkurentnost Unije; poziva Komisiju da ocijeni mogući učinak novog zakonodavnog akta na razvoj i gospodarski rast MSP-ova te da o tome izvijesti Europski parlament, Vijeće i Europski gospodarski i socijalni odbor; smatra da bi se ciklus revizije trebao odvijati svake četiri godine kako bi se osiguralo prilagođavanje novim izazovima;

Završne odredbe

40. traži od Komisije da, na osnovi članaka 50. i 114. UFEU-a, do prvog tromjesečja 2026. podnese prijedlog direktive u skladu s preporukama iznesenima u Prilogu u nastavku;

41. smatra da bi financijske implikacije zatraženog prijedloga trebale biti pokrivene robusnim proračunskim sredstvima;

42. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju i priložene preporuke proslijedi Komisiji i Vijeću.

PRILOG REZOLUCIJI:

PREPORUKE O SADRŽAJU TRAŽENOG PRIJEDLOGA

1. Opća načela i pravna osnova

Parlament predlaže da se pravni oblik na koji se odnosi 28. režim nazove „Societas Europaea Unificata” (S.EU) (jedinstveno europsko društvo). Pravila za S.EU moraju biti jednaka u svim državama članicama, a kako bi se prevladala fragmentacija unutarnjeg tržišta, države članice ne smiju zadržati niti uvesti u svoje nacionalno pravo odredbe koje odstupaju od tih pravila. Kako bi se osigurao čvrst, ambiciozan i sveobuhvatan regulatorni okvir, Parlament ustraje na donošenju S.EU-a s pravnom osnovom kojom se predviđa redovni zakonodavni postupak kvalificiranom većinom u Vijeću. Parlament se stoga protivi primjeni članka 352. stavka 1. UFEU-a kao pravne osnove. Parlament kritički promatra primjenu pojačane suradnje jer bi se 28. režim tada primjenjivao samo u podskupini država članica, što bi, umjesto da se prevlada fragmentacija unutarnjeg tržišta, dodatno fragmentiralo i ugrozilo privlačnost S.EU-ova, koji u tom slučaju ne bi bili priznati u cijeloj Uniji. Moguće je da će se 28. režim o osnivanju S.EU-a morati donijeti s pomoću nekoliko zakonodavnih akata, a ne jedinstvenim sveobuhvatnim zakonodavnim instrumentom. U tom bi slučaju svaki zasebni zakonodavni prijedlog trebao osigurati iste zaštitne mjere kad je riječ o zaštiti javnih interesa kao što su radno pravo te prava radnika i sindikata. Elementi sustava povezani s pravom trgovačkih društava morat će se donijeti u skladu s člankom 50. i člankom 114. stavkom 1. UFEU-a, koji su jedine pravne osnove dostupne za zakonodavne akte u području prava trgovačkih društava kojima se predviđa redovni zakonodavni postupak s glasovanjem kvalificiranom većinom u Vijeću. Međutim, člankom 50. UFEU-a dopušta se samo donošenje direktiva. U tom kontekstu S.EU ne bi bio samostalan pravni oblik, nego nacionalni pravni oblik u svim državama članicama koji se mora sastojati od skupa ključnih elemenata usklađenih pravom Unije kako bi se izbjegla prekomjerna regulacija i različiti nacionalni S.EU-ovi koji bi bili protivni cilju 28. režima. Kratica „S.EU” trebala bi se dodati među kratice postojećih nacionalnih pravnih oblika.

S.EU bi se trebao temeljiti na pravnim oblicima uspostavljenima u skladu s nacionalnim pravom. Države članice trebale bi imati slobodu odlučiti hoće li dopustiti da se postojeći nacionalni pravni oblici preoblikuju u S.EU ili će stvoriti novi nacionalni pravni oblik. Osnivači ili vlasnici nacionalnog pravnog oblika trebali bi se moći dobrovoljno uključiti u novi režim, čime bi im se omogućilo korištenje oznake trgovačkog društva „S.EU”.

S.EU-a kao društvo s ograničenom odgovornošću trebalo bi se automatski priznati u nacionalnim pravnim poretcima svih država članica.

Pravo koje se primjenjuje na osnivanje S.EU-a trebalo bi biti pravo države

članice u kojoj je predmetno trgovačko društvo osnovano. Odstupajući od tog načela i u svrhu zaštite unaprijed definiranih javnih interesa, mjerodavno pravo trebalo bi se moći utvrditi na temelju prevladavajućeg povezujućeg čimbenika umjesto mjesta osnivanja.

Kako bi se postigla pravna sigurnost u pogledu sastavnih elemenata S.EU-a, direktiva donesena na temelju članka 50. i članka 114. stavka 1. UFEU-a mora biti direktiva o maksimalnom usklađivanju.

Parlament je svjestan rizika da bi S.EU koji je automatski priznat mogao dovesti do zaobilaženja obveznih nacionalnih pravila kojima se štite radnici, njihovi predstavnici i sindikati te druge ranjive strane, kao i drugi javni interesi. Korporativnim pravilima S.EU-a stoga se ne bi trebalo dovoditi u pitanje pravo Unije i nacionalno pravo u području individualnog i kolektivnog radnog prava, uključujući pravila o sudjelovanju radnika u poslovima trgovačkog društva, te bi ona trebala sadržavati zaštitne mjere kojima se učinkovito sprečava zlouporaba S.EU-a.

2. Područje primjene

Države članice trebale bi u svojim nacionalnim pravnim poretcima predvidjeti skup pravila koja, ako se poštuju, omogućuju nacionalnom pravnom obliku da u svoj naziv trgovačkog društva doda kraticu „S.EU”. Kako bi se mogao registrirati kao S.EU, nacionalni pravni oblik trebao bi ispunjavati sljedeće uvjete:

– mora biti pravni subjekt s pravnom sposobnošću koji se automatski priznaje u svim državama članicama na datum registracije;

– mora biti društvo s ograničenom odgovornošću u kojem je odgovornost vlasnika za dugove društva ograničena na iznos njihovih doprinosa;

– ne smije biti društvo uvršteno na burzu;

– mora biti osnovan od strane jedne ili više fizičkih ili pravnih osoba koje borave ili imaju poslovni nastan u jednoj od država članica;

– mora moći djelovati kao samostalno pojedinačno trgovačko društvo ili kao društvo kći matičnog S.EU društva;

– njegovo se registrirano sjedište mora nalaziti u jednoj od država članica.

– mora imati pravo prenijeti svoje registrirano sjedište u drugu državu članicu bez potrebe za raspuštanjem ili ponovnim osnivanjem društva, u skladu s usklađenim postupcima kojima se osigurava kontinuitet pravne osobnosti;

Kako bi se osnovalo društvo koje se može registrirati kao S.EU, minimalni

potrebni kapital koji se odmah uplaćuje mora, za potrebe registracije tog društva, iznositi 1 EUR, neovisno o minimalnom potrebnom kapitalu koji se inače zahtijeva predmetnim nacionalnim pravom.

Kako bi se osigurala zaštita vjerovnika, Komisija bi trebala predložiti sveobuhvatan pravni okvir koji uključuje alternativne mehanizme kao što su ispitivanja solventnosti. Takvi alternativni mehanizmi trebali bi biti razmjerni i transparentni, s jasnim kriterijima za procjenu financijskog zdravlja trgovačkog društva i ublažavanje rizika za vjerovnike.

Radi pojednostavnjenja, mogućnost registracije poduzeća kao ESSU-a ne bi trebala biti ograničena na novu kategoriju „inovativnih trgovačkih društava" ili na druge ograničavajuće čimbenike jer bi se time stvorili dodatno administrativno i nepotrebno birokratsko opterećenje.

Ako se S.EU namjerava uvrstiti na burzu, trebao bi biti obvezan preoblikovati se u dioničko društvo prema pravu Unije ili nacionalnom pravu, u skladu s pravilima Unije i nacionalnim pravilima o preoblikovanju.

3. Osnivanje pravnog oblika

Osnivanje i registracija S.EU-a trebali bi biti u potpunosti digitalni i u skladu s načelom „samo jednom", prema kojem trgovačka društva koja podnose dokument u jednoj državi članici ga ne bi trebala ponovno podnositi u drugoj državi članici. Uspostava S.EU-a mora se dovršiti u roku od 48 sati.

Po osnivanju, S.EU bi trebao dobiti jedinstveni digitalni identitet i identifikator trgovačkog društva kako bi se pojednostavnila registracija, povećali transparentnost i povjerenje, olakšala provjera identiteta trgovačkog društva te suzbile prijevare, pranje novca i utaja poreza, uz istodobno osiguravanje pravne sigurnosti.

Kako bi se olakšalo postizanje tih ciljeva, trebalo bi uspostaviti jedinstveni digitalni portal na razini Unije koji bi služio kao izravna ulazna točka za S.EU-ove ili bi ga trebalo integrirati u postojeće strukture te bi njime trebala upravljati Komisija. Taj bi portal trebao dopuniti i proširiti postojeći sustav povezivanja poslovnih registara (BRIS) osiguravanjem usklađenog sučelja s jedinstvenim pristupom za prekograničnu upotrebu, bez stvaranja novog zasebnog ili usporednog registra. Digitalni portal ne bi trebao zamijeniti postojeća nacionalna pravila o uključivanju, već služiti kao zajednička platforma na kojoj bi se objedinile sve relevantne informacije potrebne ulagateljima. Države članice stoga bi trebale automatski slati dokumente na portal, čime bi se osiguralo priznavanje i neometan pristup za dionike. Platforma bi također trebala pružati informacije o nacionalnim postupcima i resursima te omogućiti pristup obrascima dokumenata za S.EU-ove za ulagatelje, omogućiti provjeru valjanosti, e-potpis dokumenata, prodaju i dodjelu dionica, stvaranje i donošenje odluka odbora te pružanje usluga elektroničkog izdavanja računa. Pri upotrebi digitalnog portala za registraciju S.EU-a trgovačko

društvo mora odabrati državu članicu kao mjesto osnivanja, a time i nacionalno pravo koje se primjenjuje na osnivanje društva.

Digitalni portal za trgovačka društva na razini Unije trebao bi omogućiti registraciju društva kao S.EU-a i pretraživanje trgovačkog društva registriranog kao S.EU. Registraciju, podnošenje dokumenata i ažuriranje trebalo bi obaviti putem digitalnog portala samo jednom te bi ti podatci trebali biti dostupni u svim državama članicama na temelju višejezičnog sučelja i usklađenih identifikacijskih normi u skladu s Uredbom (EU) br. 910/2014. Digitalni portal mogao bi se koristiti mrežom decentraliziranog vođenja evidencije transakcija s ograničenim pristupom u kojoj bi se bilježili ključni korporativni događaji, kao što su registracije ili prijenosi dionica, s nepromjenjivim vremenskim žigovima.

Trebalo bi omogućiti da se za razdoblje prije dovršetka otvaranja bankovnog računa svi novčani doprinosi za osnivanje društva uplaćuju u javnu fiducijarnu agenciju. Nakon otvaranja bankovnog računa fiducijarna agencija trebala bi prenijeti novčane doprinose na taj bankovni račun.

4. Zaštitne mjere

Pravilima o S.EU-ovima ne bi se trebalo dovoditi u pitanje radno pravo Unije i nacionalno radno pravo, uključujući pravila o sudjelovanju radnika, predstavnika radnika, ili oboje, u poslovima trgovačkog društva kako je definirano u članku 2. točki (k) Direktive 2001/86/EZ. U načelu bi matična država članica trebala postupati sa S.EU-om na isti način kao s domaćim društvom s ograničenom odgovornošću na kojem je izgrađen, a bilo koja država članica domaćin trebala bi postupati na isti način kao s usporedivim društvima pod stranim pravom Unije, istodobno osiguravajući učinkovito sprečavanje umjetne upotrebe S.EU-a s ciljem zaobilaženja trenutačnih razina zaštite sudjelovanja radnika u pravu država članica.

Pravo koje se primjenjuje na pojedinačne ugovore o radu i dalje se utvrđuje isključivo na temelju članka 8. Uredbe (EZ) br. 593/2008, a nadležnost nad pojedinačnim ugovorima o radu i dalje se utvrđuje na temelju poglavlja II. odjeljka 5. Uredbe (EU) br. 1215/2012, uključujući relevantnu sudsku praksu Suda Europske unije. Stoga izbor stranaka ne može radnike lišiti zaštite koju im pružaju obvezne odredbe od kojih se ne može sporazumno odstupiti.

Kad je riječ o suodlučivanju radnika, na S.EU moraju se primjenjivati pravila o suodlučivanju radnika, ako postoje, koja su na snazi u državi članici u kojoj se nalazi registrirano sjedište. Međutim, ako S.EU obavlja gospodarsku djelatnost koja podrazumijeva zaposlenje u drugoj državi članici bez osnivanja podružnice, zastupništva ili društva kćeri, na njega se moraju primjenjivati pravila o suodlučivanju radnika koja su na snazi u državi članici mjesta rada, ako postoje, osim ako pravnim poretkom registriranog sjedišta S.EU-a nije predviđena barem ista razina prava zastupanja radnika na razini uprave koja se zahtijeva pravom mjesta rada.

Ako je potrebno, S.EU bi trebao na odgovarajući način prilagoditi svoj statut.

Ako se primjenjivo pravo ne može utvrditi u skladu s načelima utvrđenima u prethodnom stavku, kao zamjenska mogućnost mora se pokrenuti pregovarački postupak istovjetan onom predviđenom u člancima od 3. do 7. Direktive 2001/86/EZ nakon što broj radnika dosegne u barem jednoj državi članici bilo koji prag kojim se aktiviraju prava zastupanja radnika na razini odbora u državi članici pod uvjetom da S.EU još nije uveo sudjelovanje radnika ili pod uvjetom da dosezanje praga podrazumijeva promjene u postojećem sudjelovanju radnika.

Ako se postojeće nacionalno društvo preoblikuje u S.EU, članci 86., 133. i 160. Direktive (EU) 2017/1132 moraju se primjenjivati mutatis mutandis pod uvjetom da se ne zaobilaze već utvrđena prava radnika na suodlučivanje.

5. Poticanje dugoročnih strategija i neobveznih oblika

S ciljem poticanja europskih inovativnih trgovačkih društava, privlačenja ulaganja i stvaranja alternativnih načina pristupa kapitalu i modelima financiranja te sprečavanja premještanja inovacija, čije se stvaranje često podupire sredstvima iz europskih javnih istraživačkih fondova, izvan Unije, države članice trebale bi uvesti pravila kojima se trgovačkim društvima omogućuje da se dobrovoljno i neopozivo odluče za dodatne sustave pravne zaštite. Svrha takvih dodatnih sustava pravne zaštite trebala bi biti pomaganje europskim trgovačkim društvima koja bi se mogla htjeti zaštititi od „ubojitih preuzimanja” i premještanja. Ti programi mogu uključivati:

– razdvajanje glasačkih prava i gospodarskih prava kroz različite rodove dionica, uključujući dionice s dva roda, dionice s pravom veta i povlaštene dionice;

– kvalifikaciju glasačkih prava kao neprenosivih i nenasljedivih;

– raspodjelu dobiti među ulagačima ili nositeljima gospodarskih prava na temelju ugovornog sporazuma koji je ograničen vremenski ili iznosom i koji svaka stranka može raskinuti u bilo kojem trenutku;

– ograničenje prekograničnog preoblikovanja u subjekte koji su se odlučili za dodatni sustav pravne zaštite, posebno za blokadu imovine (engl. asset locks).

Trgovačka društva koja su se odlučila za takve dodatne sustave pravne zaštite trebala bi moći u svoj naziv uključiti oznaku „u skrbničkom vlasništvu” (engl. steward-owned).

Direktivu (EU) 2017/1132 trebalo bi izmijeniti u pogledu prekograničnih preoblikovanja, spajanja i podjela kako bi se državama članicama koje su odlučile uvesti vlastiti nacionalni pravni oblik skrbničkog vlasništva

omogućilo da ograniče prekogranično preoblikovanje takvog nacionalnog pravnog oblika u pravne oblike drugih država članica u kojima su također predviđeni slični oblici skrbničkog vlasništva.

6. Privlačenje i podržavanje talenata

Privlačenje kvalificiranih i inovativnih talenata ključno je za poticanje gospodarskog rasta i inovacija te održavanje konkurentnosti na globalnom tržištu koje se brzo razvija. Rast produktivnosti, inovacije i socijalna uključenost moraju ići ruku pod ruku. Okvir S.EU-a trebao bi olakšati slobodno kretanje unutar Unije, bez potrebe za posrednicima u administrativnim postupcima, uz poštovanje primjenjivih pravila Unije i nacionalnih pravila o radnom i socijalnom pravu. S.EU-om bi se trebala u cijeloj Uniji predvidjeti neobvezna usklađena pravila o programima financijskog sudjelovanja zaposlenika, posebno o strukturiranju planova radničkog dioničarstva („ESOP-ovi”), koje omogućuje zaseban pravni subjekt, i izradi planova dioničkih opcija za zaposlenike („ESO-ovi”). Time će se MSP-ovima te start-up i scale-up poduzećima omogućiti ne samo da privuku talente, potaknu dugoročnu predanost i olakšaju svoje poslovanje na različitim nacionalnim tržištima zbog osmišljavanja postojećih zasebnih okvira, već i da promiču potpuno i pravedno sudjelovanje zaposlenika u vrijednosti koju pomažu stvoriti svojim radnim i intelektualnim kapitalom. Usklađena pravila o neobveznim ESOP-ovima i ESO-ovima trebala bi biti usmjerena na usklađivanje ključnih elemenata prava trgovačkih društava, okvira i strukturnih značajki planova za financijsko sudjelovanje zaposlenika, a da se pritom ne utječe na fiskalna pravila. Pri izradi usklađenih pravila u okviru S.EU-a moraju se uzeti u obzir sljedeća načela:

– kao preduvjet, programi financijskog sudjelovanja zaposlenika ni u kojem slučaju ne bi smjeli zamijeniti ili umanjiti uobičajenu osnovnu naknadu ili bilo koji drugi oblik doprinosa, kao što su doprinosi za socijalno osiguranje, već bi trebali biti pogodnost kojom se dopunjuju postojeća socijalna i ugovorna prava;

– pri osmišljavanju i provedbi takvih programa transparentnost i demokratsko upravljanje moraju biti ključna načela;

– sudjelovanje u takvim programima mora biti nediskriminirajuće, otvoreno i isključivo za sve zaposlenike;

– sudjelovanje zaposlenika u takvim programima mora ostati na dobrovoljnoj osnovi, a uspostava takvih programa mora ostati neobvezna za S.EU-ove;

– takvi programi moraju biti popraćeni mehanizmima za zaštitu zaposlenika od nerazumnih financijskih rizika.

Komisija bi, uz savjetovanje sa socijalnim partnerima i relevantnim dionicima te na temelju najbolje prakse, trebala osmisliti smjernice za S.EU-ove kako bi se olakšala provedba, poboljšala informiranost o

financijskom sudjelovanju zaposlenika i osigurala konvergencija programa financijskog sudjelovanja zaposlenika u svim državama članicama. Smjernice bi trebale uključivati informacije o povezanim financijskim rizicima za zaposlenike, mogućnostima otkupa od strane zaposlenika i demokratskom upravljanju te bi se u njima trebao razmotriti učinak na zaposlenike.

Osim toga, Komisija bi u okviru paketa 28. režima trebala riješiti pitanja povezana s poreznim tretmanom financijskog sudjelovanja zaposlenika kako bi se osigurala pravna usklađenost i prekogranična primjenjivost. Dok se ne postigne usklađenost na razini Unije, države članice trebalo bi snažno poticati da proaktivno donose mjere potpore za financijsko sudjelovanje zaposlenika, usklađene s ciljevima S.EU-a, kako bi ga učinile privlačnim i za poslodavce i za zaposlenike, potičući prekograničnu mobilnost i pravednost.

Kako bi se ojačao inovacijski kapacitet S.EU-ova i ubrzala komercijalizacija rezultata istraživanja, zakonodavni prijedlog trebao bi biti popraćen mjerama za promicanje i olakšavanje strukturiranih partnerstava između S.EU-ova i sveučilišta, istraživačkih instituta i ureda za prijenos tehnologije. Komisija bi trebala izraditi smjernice i predložak sporazuma o suradnji za takva partnerstva, osiguravajući da budu jednostavni, transparentni i pravedni za sve uključene strane.

7. Privlačenje kapitala

Države članice trebale bi uvesti usklađeni dužnički instrument s obilježjima vlasničkog kapitala kojima se ulagačima omogućuje ulaganje u društva bez stjecanja prava kontrole nad trgovačkim društvom, kao što su prava sudjelovanja u dobiti, tiha partnerstva ili zajmovi povezani s dobiti. Takvi dužnički instrumenti s obilježjima vlasničkog kapitala trebali bi ispunjavati sljedeće uvjete:

– uspostavljeni su sklapanjem ugovornog sporazuma između trgovačkog društva i ulagača o ulaganju kapitala; u takvom se sporazumu mora navesti uloženi iznos glavnice, mora se uključiti definirani datum otplate i predvidjeti naknada koja može biti u obliku fiksnih ili varijabilnih kamata ili sudjelovanja u dobiti;

– podređeni su redovnim potraživanjima duga;

– prema njima se postupa kao prema vlasničkom kapitalu ili kapitalu koji zamjenjuje vlasnički kapital u regulatorne i računovodstvene svrhe.

S ciljem povećanja pravne sigurnosti u 27 nacionalnih jurisdikcija unutarnjeg tržišta i smanjenja prepreka za ulaganja u S.EU-ove, Komisija bi trebala olakšati razvoj standardnih višejezičnih predložaka statuta, ugovora dioničara i svih drugih dokumenata relevantnih za S.EU-ove te uspostaviti platformu na kojoj bi ti predlošci dokumenata i praktične informacije bili dostupni na svim službenim jezicima Unije.

Komisija bi trebala imenovati stručnu skupinu zaduženu za izradu standardiziranih visokokvalitetnih predložaka statuta koji odgovaraju usklađenim zahtjevima za S.EU-ove. Ta stručna skupina trebala bi uključivati, među ostalim, predstavnike osnivača, ulagača i sindikata.

Komisija bi trebala imenovati dodatnu stručnu skupinu zaduženu za izradu standardiziranih, pravednih i visokokvalitetnih predložaka ugovora dioničara. Takvim predlošcima ugovora dioničara trebala bi se postići ravnoteža između interesa osnivača i ulagača. Ta bi stručna skupina trebala uključivati, među ostalim, predstavnike osnivača i ulagača poduzetničkog kapitala.

Komisija bi trebala podupirati i nadograđivati postojeće inicijative u vezi s istraživanjima i informacijama u području europskog i komparativnog poslovnog prava s ciljem uspostave usporedivih informacija s otvorenim pristupom o propisima o poslovanju u državama članicama na svim službenim jezicima Unije.

8. Specijalizirano rješavanje sporova

Kako bi se ubrzalo rješavanje sporova u vezi s S.EU-ovima, trebalo bi uspostaviti alternativni specijalizirani mehanizam za rješavanje sporova. Za sudjelovanje u tom mehanizmu trebala bi biti potrebna suglasnost uključenih strana. Sporove koji se odnose na individualno i kolektivno radno pravo trebalo bi isključiti iz tog mehanizma, a nadležnost u takvim slučajevima trebalo bi utvrditi u skladu s člancima od 20. do 23. Uredbe (EU) br. 1215/2012.

Nadalje, države članice trebale bi u okviru svojih nacionalnih sudova razmotriti uvođenje posebnog povjerenstva: ili jednog povjerenstva pri jednom posebnom sudu na nacionalnoj razini ili jednog povjerenstva pri jednom posebnom sudu u svakoj saveznoj jedinici, ovisno o predmetnom nacionalnom pravosudnom sustavu. Takva bi povjerenstva trebala biti specijalizirana za rješavanje građanskopravnih sporova između trgovačkih društava povezanih s pravnim oblikom S.EU-a, sporova koji proizlaze iz preuzimanja S.EU-a ili udjela u S.EU-ovima ili su s njima povezani te sporova između S.EU-a i članova njegova upravnog ili nadzornog odbora. Države članice trebale bi osigurati da se postupci pred takvim povjerenstvima mogu voditi na engleskom jeziku, pod uvjetom da su uključene stranke s time suglasne.

9. Procjena učinka, preispitivanje i evaluacija

Trebalo bi kontinuirano pratiti djelotvornost 28. režima u promicanju inovacija, jačanju konkurentnosti, zaštiti pravne sigurnosti i sprečavanju regulatornog zaobilaženja socijalnih i radnih standarda Unije i nacionalnih socijalnih i radnih standarda.

Komisija bi trebala provoditi i objaviti sveobuhvatnu i transparentnu procjenu učinka istodobno sa svakim novim zakonodavnim prijedlogom povezanim s 28. režimom, s naglaskom na socijalnim, fiskalnim i pravnim

posljedicama, kao i na rizicima od slabljenja standarda zaštite Unije i nacionalnih standarda zaštite. Kako bi se osigurala pravna sigurnost i usklađenost, Komisija bi trebala procijeniti i postojeće nacionalne modele i najbolje prakse, kao što su funkcionalnost nacionalnih korporativnih registara i automatizirani digitalni procesi kojima se olakšava osnivanje trgovačkih društava uz istodobno održavanje visokih standarda transparentnosti i odgovornosti. Komisija bi posebno trebala istražiti načine za optimizaciju postupaka kako bi se osiguralo da se cijeli postupak registracije, uključujući dodatne provjere i provjere usklađenosti, može dovršiti u roku od 48 sati, bez utjecaja na pravnu sigurnost i u skladu s postupovnim zaštitnim mjerama.

Komisija bi nadalje trebala osigurati sveobuhvatno preispitivanje i, prema potrebi, reviziju 28. režima u redovnim vremenskim razmacima, uključujući procjenu stopa njegova uvođenja u trgovačkim društvima, posebno MSP-ovima, *start-up* i *scale-up* poduzećima, njegove usklađenosti s poslovnim i društvenim potrebama koje se mijenjaju, konkurentnosti Unije, socijalne zaštite i zapošljavanja te njegove opće svrsishodnosti.

Komisija bi svake četiri godine trebala ocijeniti mogući učinak zakonodavnog akta na razvoj i gospodarski rast MSP-ova te usklađenost s radnim pravom Unije i nacionalnim radnim pravom i standardima zaštite radnika i učinak na njih te o tome izvijestiti Europski parlament, Vijeće i Europski gospodarski i socijalni odbor kako bi se osigurala prilagodljivost novim izazovima. Tom bi se izvješću, prema potrebi, trebao priložiti zakonodavni prijedlog revizije.